Møte om eksamen og vurdering i grunnskolen våren 2024

13.02.2024

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

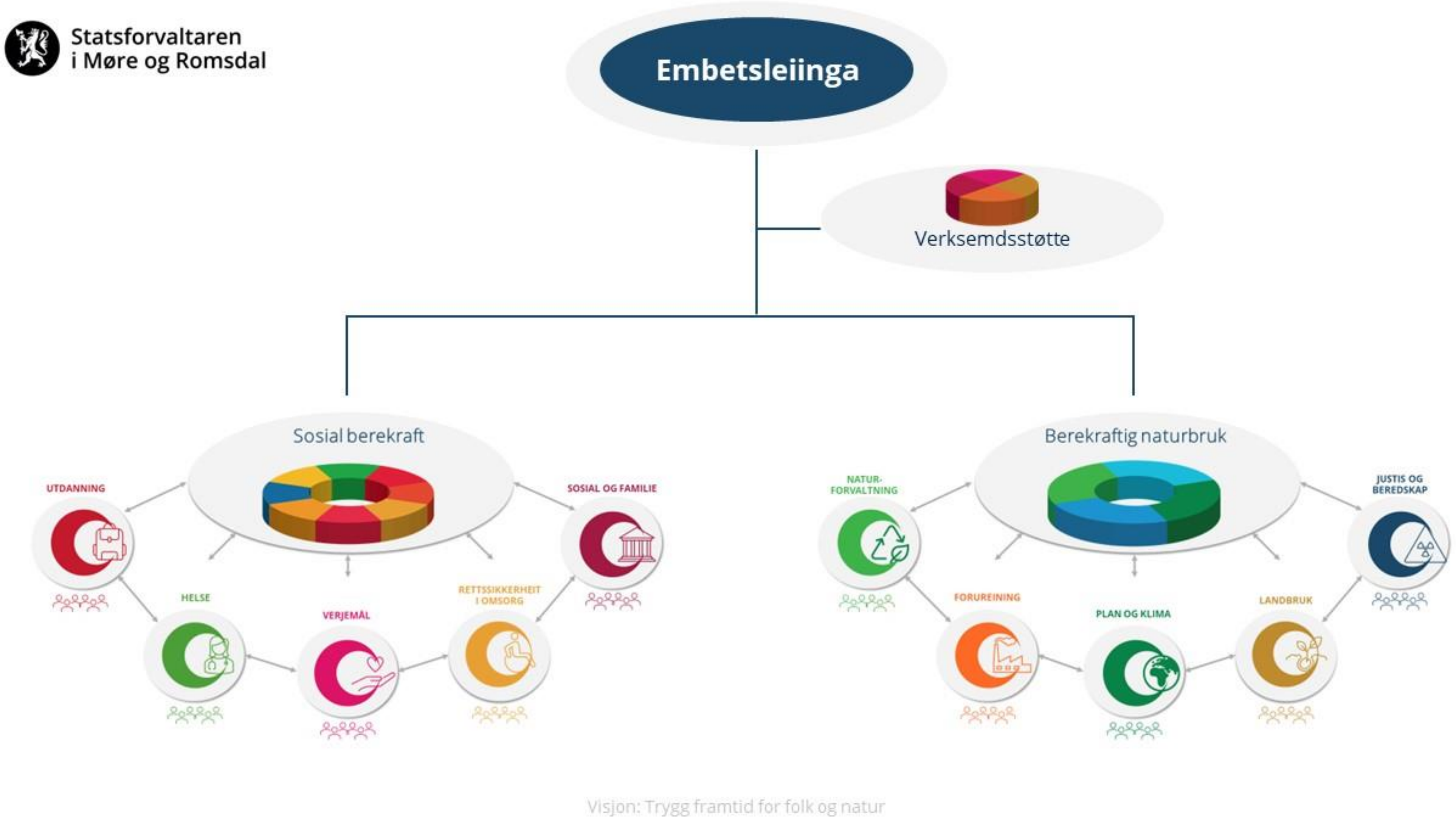
Statsforvaltaren
i Møre og Romsdal
Embetsleiinga
Verksemdsstøtte
Sosial berekraft
UTDANNING
SOSIAL OG FAMILIE
HELSE
VERJEMÅL
RETTSSIKKERHEIT I OMSORG
Berekraftig naturbruk
NATUR-FORVALTNING
JUSTIS OG BEREDSKAP
FORUREINING
PLAN OG KLIMA
LANDBRUK
Visjon: Trygg framtid for folk og natur

Kven bør få klimasnuprisen 2024?

Meld inn kandidatar som i sitt virke:

- har særleg engasjement kring klimasaka eller gjer ein særleg innsats for omlegging av eigen eller andres kvardag mot eit lågutsleppssamfunn
- gjer oss betre rusta til å tole klimaendringar

Frist for å melde kandidatar er **1.10.2024**

Meir informasjon:
https://www.statsforvalteren.no/nb/More-og-Romsdal/Miljo-og-klima/klimasnu/klimasnuprisen/

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Tema for møtet

1. **Informasjon om LK20 og vurderingsordningar v/ Annhild Lorentzen og Stig Ove Andersen**
    - Diverse informasjon
    - Standpunktkarakterar og klager på standpunkt – Kva såg vi i 2023?
    - Eksamen i grunnskolen våren 2024

Pause

2. **Gjennomgang av sentrale funksjoner i PAS-Eksamen og gjennomføringssystema v/ Tone Malme**
    - Skoleeigarnivå
    - Skoleleiarnivå

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Kontaktpersonar eksamen og vurdering

Seniorrådgivar Annhild Lorentzen
E-post: annhild.lorentzen@statsforvalteren.no
Tlf: 71 25 85 96

Rådgivar Tone Malme
E-post: tone.malme@statsforvalteren.no
Tlf.: 71 25 85 66

Seniorrådgivar Stig Ove Andersen
E-post: stig.andersen@statsforvalteren.no
Tlf: 71 25 84 90

Seniorrådgivar Jorunn Øen Nesje

E-post: jorunn.nesje@statsforvaltaren.no
Tlf: 71 25 85 65

Presiseringar – Spørsmål til Statsforvaltaren

Kontaktperson i kommunen er bindeleddet mellom oss og skolane

- **Tolkingsspørsmål (regelverk)** skal sendast til postmottak hos oss. Frå skole: Skal gå via kommunen.
- **Andre tidskritiske henvendingar skal som hovudregel sendast tenesteveg** – t.d. etterpåmelding, problem under eksamensgjennomføringa, sensur.
- **Udir sin informasjon på sine nettsider er fasit.**

- **NB! Udir sitt halvårlege møte med Statsforvaltarane torsdag 15.02.**
  Eventuelt nytt blir sendt ut til kontaktpersonane på kommunenivå. Følg også med på udir.no
  Kontaktperson i kommunen har ansvar for å vidareformidle relevant info til skolane.

statsforvalteren.no/nn/More-og-Romsdal/

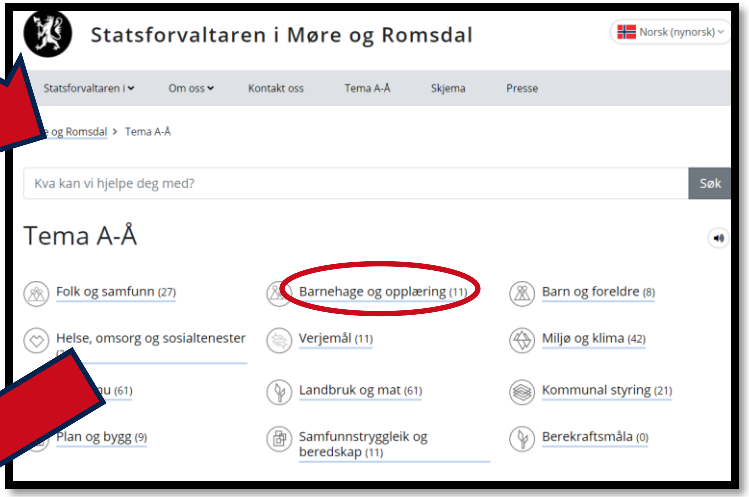

HER finn de informasjon og brev ut som gjeld eksamen:

- Viktige datoar
- Statistikk
- Presentasjonar
- Kontaktinformasjon
- Oppmannsrapportar

(For full oversikt udir.no)

Om innføringa av LK20 og nytt om vurderingsordningar

v/ seniorrådgivar Annhild Lorentzen

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

14.02.2024

Forventingar og ansvar – LK20

UDIR:
[Arbeid med læreplaner- forventninger og ansvar]

Forventingar til skolen sin ledelse (utdrag):

- legge til rette for at elevane si læring er i tråd med LK20
- legge til rette for at profesjonsfelleskapet er prega av aktiv deltaking, delingskultur, endringsvilje og kontinuerleg utvikling av praksis
- planlegge progresjon og overgangar mellom trinn og skoleslag, arbeide med samanhengar i og mellom fag og legge til rette for elevmedverknad i læringsarbeidet

Forventingar til skoleeigar (utdrag):

- at elevane får opplæring i tråd med LK20
- å støtte, utvikle og styrke ein profesjonsfellesskap prega av aktiv deltaking, delingskultur, vilje til endring og kontinuerleg utvikling av praksis

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Udir - Fornya fokus på LK20

Mål: Styrking av skolane sitt arbeid med fagfornyinga

- Bruke eksisterande strukturar og verkemiddel: Desentralisert kompetanseutvikling (DEKOM), ulike vidareutdanningstilbod m.m

Tiltak:

- Konferansar, webinar og samlingar
- Nettbasert støtte og rettleiing
- Innhaldsmessige prioriteringar

Målgrupper: lærarar, skoleleiing, skoleeigar

Meir informasjon om dette kjem.

Eksempel på støtteressurs til skolar – LK20

Kompetansepakka for innføring av nytt læreplanverk – no også med ein vurderingsmodul (også om standpunktvurdering): HER

- Introduksjon
- Modul 1: Overordnet del – verdiløftet i praksis
- Modul 2: Læreplaner for fag
- Modul 3: Dybdelæring
- Modul 4: Tverrfaglige temaer i overordnet del
- Modul 5: Profesjonsfellesskap og veien vid[...]
- Modul 6: Vurdering og læring
- Modul 7: Læreplan i praksis NY

Modul 6: Vurdering og læring

Modulen støtter skolenes arbeid med å videreutvikle vurderingspraksis i tråd med nytt læreplanverk og endringene i vurderingsforskriften.

Denne modulen bygger på modul 2 og 5. De ulike delene i modulen henger sammen, og kan tas som en helhet eller som ulike deler over tid.

Modulen har seks deler:

- formål med underveisvurdering
- å gi retning for elevenes læring, i tråd med læreplanen
- å følge med på elevenes kompetanse og utvikling
- dialog om mestring, utvikling og videre læring
- helhetlig og integrert underveisvurdering i praksis
- standpunktvurdering

De fem første deler handler om underveisvurdering. Den siste delen legger til rette for arbeid med standpunktvurdering og er spesielt rettet mot ungdomstrinn og videregående skoler.

Andre aktuelle ressurser

- **Om læreplanvisning og planleggingsverkty for lærarar**: HER
- **Læreplanverket Kunnskapsløftet 2020 -** HER
  Læreplanar, vurderingsordningar, støttemateriell mm
- **Kjenneteikn på måloppnåing:** HER

Aktuelt: Nasjonal konferanse om LK20 og fagfornyinga

Udir sine nettsider: Nasjonal konferanse om fagfornyinga

Konferansen skal inspirere til fortsatt arbeid med læreplanverket. Tverrfaglige temaer, profesjonelle læringsfellesskap, verdiløftet og vurdering er blant temaene. Det blir faglige innspill, diskusjoner og eksempler fra praksis.

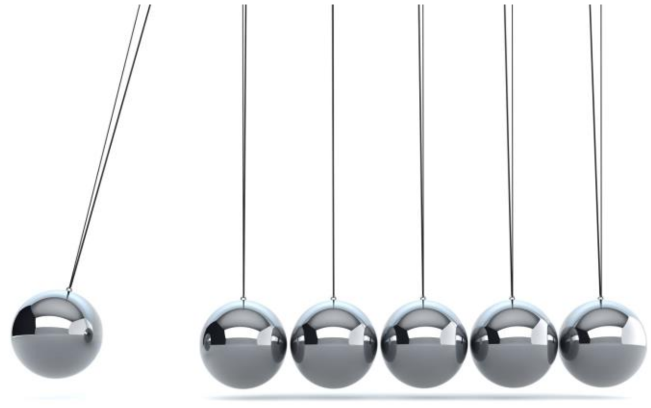

Tidspunkt: **18. april Clarion Hotel Gardermoen**

Målgrupper:

- Lærarar, skoleleiarar og skoleeigarar.

Link til møtet også i Udir sin kalender.

Informasjon frå Statsforvaltaren – Om fritak frå fag

Vi ser eit behov for å kome med regelverksavklaringar knytt til fritak frå fag i grunnskolen.

Vi ser behovet for klargjering om **fritak frå fag** ut i frå spørsmål frå sektor eller klagesaker som omhandlar:

- Høgt skolefråvær
- Skolemiljø
- Spesialundervising
- Bruk av alternativ opplæringsarena

Vi sender ut lenke til ein digital presentasjon i løpet av våren.

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Om standpunktvurdering og klage på standpunkt 2023

Ved seniorrådgivar Stig Over Andersen

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

14.02.2024

Regelverket for standpunktvurdering

Forskrift til opplæringslova:

- Kapittel 3. Individuell vurdering i grunnskolen og i vidaregåande opplæring
- Kapittel 4. Individuell vurdering i grunnopplæring særleg organisert for vaksne

Forskrift til privatskolelova:

- Kapittel 3. Individuell vurdering i grunnskolen og i vidaregåande opplæring

Grunnskolen: Standpunktvurdering etter LK20

Regelverk, rundskriv og tolking:

Forskrift til opplæringslova:

- § 3-3 Vurdering i fag
- § 3-14 Sluttvurdering
- § 3-15 Standpunktkarakterar i fag
- § 3-8 Varsling

Frå Utdanningsdirektoratet:

- Om Standpunktvurdering
- Rundskriv UDIR-2-2020 Individuell vurdering
- Behandling av klager på standpunktkarakterar i fag
- Nye Kjenneteikn på måloppnåing etter LK20

- **Standpunktvurderinga er eit uttrykk for den samla kompetansen eleven har i faget ved avsluttinga av opplæringa**
- Grunnlaget for vurdering i fag er kompetansemåla i læreplanen (LK20) i faget. Kompetansemåla skal forståast i lys av teksten «*Om faget*» i læreplanen
- Eleven skal få høve til å vise kompetansen sin på fleire og varierte måtar
- Kompetanse eleven har vist undervegs i opplæringa, er ein del av vurderinga når standpunktkarakteren skal settast
- Eleven skal vite kva det vert lagt vekt på i fastsettinga av standpunktkarakter
- Føresetnader, fråvær, orden og åtferd skal ikkje inngå i vurderinga i fag. Innsats berre dersom det går fram av kompetansemåla i faget (t.d. kroppsøving)

Vaksenopplæring: Standpunktvurdering etter LK20

Regelverk, rundskriv og tolking:

Forskrift til oppll. Kap 4:

- § 4-3 Vurdering i fag
- § 4-9. Sluttvurdering i fag
- § 4-10 Standpunktkarakterar i fag
- § 4-5 Varsling

Utdanningsdirektoratet

- Standpunktvurdering
- Rundskriv UDIR-2-2020 Individuell vurdering
- Behandling av klager på standpunktkarakterar i fag
- Nye Kjenneteikn på måloppnåing etter LK20

Standpunktvurderinga er eit uttrykk for den samla kompetansen eleven har i faget ved avsluttinga av opplæringa

- Grunnlaget for vurdering i fag er kompetansemåla i læreplanen (LK20) i faget. Kompetansemåla skal forståast i lys av teksten «*Om faget*» i læreplanen
- Deltakaren skal få høve til å vise kompetansen sin på fleire og varierte måtar
- Kompetanse deltakaren har vist undervegs i opplæringa, er ein del av vurderinga når standpunktkarakteren skal settast
- Deltakaren skal vite kva det vert lagt vekt på i fastsetting av standpunktkarakter
- Føresetnader, fråvær, orden og åtferd skal ikkje inngå i vurderinga. Innsats skal inngå berre dersom det går fram av kompetansemåla i faget (t.d. kroppsøving)

Om varsling

Forskrift til opplæringslova § 3-8
Forskrift til opplæringslova § 4-5
Forskrift til privatskolelova § 3-8

Dersom eleven ikkje har fått varsel SKAL eleven ha karakter i faget!

§ 3-8. Varsling

Elevar og foreldre til elevar under 18 år skal varslast skriftleg dersom eleven står i fare for å

a. ikkje få karakter (IV) ved halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i eitt eller fleire fag

b. få karakteren nokså god (Ng) eller lite god (Lg) ved halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i orden eller i åtferd.

Varselet skal givast straks det er klart at det er fare for nedsatt karakter eller bortfall av karakter, og skal gi eleven høve til å få karakter i fag eller ikkje få nedsett karakter i orden eller åtferd.

Grunnskoleopplæring særleg organisert for vaksne:

§ 4-5. Varsling

Deltakaren skal varslast skriftleg dersom det er tvil om deltakaren står i fare for å
a. ikkje få standpunktkarakter (IV) i eitt eller fleire fag
b. ikkje få halvårsvurdering (IV) i eitt eller fleire fag.
Varselet skal givast utan ugrunna opphald og gi deltakaren høve til å få karakter i faget.

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Om arbeidet med standpunktklager hos Statsforvaltaren

- **Orden og åtferd:** Skil seg frå faga - Dersom Statsforvaltaren opphevar skolen sitt vedtak, fattar vi nytt og endeleg vedtak
- Statsforvaltaren nyttar digital sending ved klagebehandlinga. *Våre vedtak vert sendt direkte til postmottak i kommunen som skal vidaresende til skolane.*

- Vi vil ha **kopi av nye vedtak frå skolen**

Om klager på standpunkt 2023

Dei fremste grunnane til at karakteren vert oppheva er at faglærar i sin uttale

- ikkje omtalar eleven sin samla kompetanse
- at faglærar legg for stor vekt på nokre kompetansemål i faget
- har lagt vekt på utanforliggande moment som føresetnader, fråvær, orden og åtferd i standpunktvurderinga i fag
- at det til dømes er eit uklart skilje mellom faga fysisk aktivitet og helse og kroppsøving

Faglærar sin uttale ved klage på standpunktkarakter

Vi vurderer ikkje om karakteren er riktig eller ikkje.
Uttalen frå faglærar **må** difor vere utforma på ein slik måte at Statsforvaltaren kan sjå om regelverket er følgd.

Faglærar må difor i sin uttale :

- grunngje korleis standpunktkarakteren er eit uttrykk for eleven sin kompetanse ved avsluttinga av opplæringa
- skildre korleis eleven har fått vist sin kompetanse på fleire og varierte måtar
- skildre/personifisere eleven sin samla kompetanse ut frå læreplanen i faget. *Teksten Om faget gir ei god innramming til kva «samla kompetanse i faget» kan vere.*
- skildre korleis standpunktvurderinga er gjort på riktig vurderingsgrunnlag

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Rektor skal alltid uttale seg før klagesaka vert oversendt til Statsforvaltaren

Rektor skal gjere greie for om saksgangen på skolen har vore i samsvar med forskriften.

Dette vil seie å:

- gjere greie for skolen sin prosedyre for fastsetting av standpunktkarakterar, samt tidspunktet for når den påklaga standpunktkarakteren er fastsett
- vurdere/kvalitetsikre faglærars uttale:
  Er standpunktkarakteren fastsett i samsvar med krava etter forskrift til oppll.?
- ta stilling til om han/ho vurderer at faglærar sin uttale viser at standpunktkarakteren er sett i samsvar med regelverket

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Klage på standpunktkarakter

- UDIR si rettleiing «Behandling av klager på standpunktkarakterer i fag er under revisjon. Følg med.
- Rettleiing på Statsforvaltaren si nettside Eksamen og vurdering (*Ny for 2024 kjem)*
- Digitalt innsendingsskjema på Statsforvaltaren si heimeside

- **Vi fekk ein del klagar (for) seint i fjor. Statsforvaltaren ønsker dei inn utan «ugrunna opphald».**

OM SENTRALT GITT EKSAMEN VÅREN 2024

Ved seniorrådgivar Annhild Lorentzen

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

14.02.2024

Statsforvaltaren sine oppgåver: Eksamen

Statsforvaltaren har som oppgåve å følge opp regionalt arbeid med det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet, herunder eksamen, og sjå til at denne er i tråd med forskrift og retningslinjer.

Statsforvalteren skal koordinere sensur for sentralt gitte eksamnar i grunnskolen og i grunnskoleopplæring for voksne.

Våre oppgåver: Sentralt gitt eksamen

- rettleie skolar og skoleeigarar i arbeidet med prøver og eksamen
- gje brukarstøtte PAS/PGS
- rekruttere, oppnemne og skolere sensorar
- oppnemne oppmenn/grupper
- arrangere sensorskolering og fellessensur
- utbetale utgifter knyttet til sensur

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Eksamensgjennomføringa 2023

Udir 2022-2023: Ekstra satsing på eksamen: Webinarer, fagsamlingar, todelt sensorskolering + ekstra honorar til sensorar

Kommuane - eksamen:

Lokalt gitt eksamen: Mangel på eksterne sensorar. Intensivt arbeid på fleire nivå!
Fasit vart: Eit fåtal elevar fekk ikkje gjennomført lokalt gitt eksamen

Eksamensgjennomføringa 2023

Statsforvaltaren – Sensuransvarleg sentralt gitt eksamen

- **Tilgang på sensorar:** Marginalt tal fagpersonar å «plukke frå» i norsk og engelsk. Ujamn fordeling på kommune- og skolenivå.
- **Feil ved levering av elevsvar.** Sensorar meldte frå om:
  - **- Opplasting i PAS av feil dokument/ufullstendig skanna elevsvar.**
  - **- Levering av elevsvar med namn.**
  - **- Bruk av KI.** Sensorar meldte frå om mistanke om bruk av KI.

    Problemstilling for rektor om KI er brukt :

    1. På førebuingsdagen (utan å oppgje kjelder) = Plagiat?

    eller

    2. På eksamensdagen = Fusk?

Eksamen - Forskrift til opplæringslova

[§ 3-14. Sluttvurdering]

[§ 3-22. Om eksamen]

[§ 3-23. Ansvar]

[§ 3-24. Melding til eksamen]

[§ 3-25. Eksamensformer og varighet]

[§ 3-26. Trekk til eksamen]

[§ 3-27. Forberedelsesdel]

[§ 3-28. Sensur]

[§ 3-29. Særskilt tilrettelegging]

[§ 3-33. Bortvisning fra eksamen]

[§ 3-34. Annullering av eksamen]

Linkar frå Lovdata (utan innlogging)

Bestemmingane i forskrifta vert utdjupa i Udir sitt rundskriv

Individuell vurdering Udir-2-2020

- Fortløpande oppdatert ved endringar
- Rundskrivet gjeld så langt det passar for forskrift til opplæringslova **kapittel 4 (vaksne)** og **forskrift til privatskolelova kapittel 3**.

Om skoleeigar (kommunen) sitt ansvar – Sentralt gitt eksamen

Forskrift til opplæringslova :

§ 3-23. ***Ansvar***

For sentralt gitt eksamen har Utdanningsdirektoratet ansvaret for å organisere eksamen, utarbeide eksamensoppgåver, setje dato og for sensur, om ikkje anna er fastsett i læreplanen i faget.

For lokalt gitt eksamen har skoleeigar ansvaret for å utarbeide eksamensoppgåver, setje dato og for sensur, om ikkje anna er fastsett i læreplanen i faget. Faglærar skal utarbeide forslag til oppgåver.

Skoleeigar har ansvar for å gjennomføre alle eksamenar, og for å trekkje elevar til eksamen. Skoleeigar har ansvar for gi elevar informasjon om eksamen og kva det blir lagt vekt på i vurderinga. Dei har òg ansvaret for at privatistar får tilgang til slik informasjon.

Dei som er ansvarlege for å utarbeide eksamen, avgjer om eksamen kan gjennomførast med hjelpemiddel, og kva for hjelpemiddel som er tillatne i kvart enkelt fag.

0 Endra ved forskrifter 29 juni 2020 nr. 1474 (i kraft 1 aug 2020, heile kap 3 endra), 9 nov 2021 nr. 3172.

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Skoleeigar (kommunen) sitt ansvar – vaksenopplæring – Sentralt gitt eksamen

Forskrift til opplæringslova:

§ 4-15. ***Ansvar***

For sentralt gitt eksamen har Utdanningsdirektoratet ansvaret for å organisere eksamen, utarbeide eksamensoppgåver, setje dato og for sensur, om ikkje anna er fastsett i læreplanen i faget.

For lokalt gitt eksamen har skoleeigar har ansvaret for å utarbeide eksamensoppgåver, setje dato og for sensur, om ikkje anna er fastsett i læreplanen i faget. Faglærar skal utarbeide forslag til oppgåver.

Skoleeigar har ansvar for å gjennomføre alle eksamenar for deltakarar og privatistar, og for å trekkje deltakarar til eksamen. Skoleeigar har ansvar for gi deltakarar informasjon om eksamen og kva det blir lagt vekt på i vurderinga. Dei har òg ansvar for at privatistar i grunnskolen får tilgang til slik informasjon.

Dei som er ansvarleg for å utarbeide eksamen avgjer om eksamen kan gjennomførast med hjelpemiddel, og kva for hjelpemiddel som er tillatne i kvart enkelt fag.

0 Endra ved forskrifter 29 juni 2020 nr. 1474 (i kraft 1 aug 2020, heile kap 4 endra), 9 nov 2021 nr. 3172.

Vertskommunen sitt ansvar - private skolar – Sentralt gitt eksamen

Forskrift til privatskolelova:

§ 3-23. ***Ansvar***

For sentralt gitt eksamen har Utdanningsdirektoratet ansvaret for å organisere eksamen, utarbeide eksamensoppgåver, setje dato og for sensur, om ikkje anna er fastsett i læreplanen i faget.

For lokalt gitt eksamen har vertsfylket eller vertskommunen ansvaret for å utarbeide eksamensoppgåver, setje dato og for sensur, om ikkje anna er fastsett i læreplanen i faget. Faglærar skal utarbeide forslag til oppgåver.

Vertsfylket eller vertskommunen har ansvar for å gjennomføre alle eksamenar, og for å trekkje elevar til eksamen. Skolen har ansvar for gi elevar informasjon om eksamen og kva det blir lagt vekt på i vurderinga.

Dei som er ansvarlege for å utarbeide eksamen avgjer om eksamen kan gjennomførast med hjelpemiddel, og kva for hjelpemiddel som er tillatne i kvart enkelt fag.

0 Endra ved forskrifter 29 juni 2020 nr. 1474 (i kraft 1 aug 2020, heile kap 3 endra), 9 nov 2021 nr. 3172.

Meir om skoleeigar/kommunen sitt ansvar – sentralt gitt eksamen

Kvar kommune skal ha ein kontaktperson som har rolle i PAS-eksamen. Kommunen har m.a. ansvar for:

- Eksamenstrekket. For meir om dette sjå HER og i Udir-2-2020
- Brukarstøtte til skolane i PAS-Eksamen. Dette gjeld óg vaksenopplæring og privatskolar.
- Sørge for at skolane overheld fristar for blant anna påmelding av elevar til eksamen og forslag av fagpersonar.

Tenesteveg skal som hovudregel nyttast når noko oppstår:

- **Sentralt:** Kommunen må ha oversikt over skolane, både når det gjeld **gjennomføring**, men også **oppfølging på eksamens- og vurderingsområdet**

Skoleeigar og skoleleiing:
udir.no - Administrere eksamen - 2024

Planlegge eksamen	Gjennomføre eksamen	Følge opp

- Testeksamen
- Hva er nytt ved eksamen?
- Datoer for eksamener i grunnskolen
- Datoer for eksamener i videregående
- Trekk av eksamensfag
- Påmelding av eksamenskandidater
- Foreslå fagpersoner som sensor
- Kandidater med behov for særskilt tilrettelegging
- Krav til utstyr på eksamen
- Informasjon til IT-ansvarlige

Hva er nytt ved eksamen?

Justeringer i forberedelsesdelene

Vi gjør justeringer i forberedelsesdelene på grunn av tilgjengelighet og bruk av kunstig intelligens. Blant annet vil mange av fagene ikke lenger oppgi tema i forberedelsesdelen. Du kan finne informasjon om de enkelte fagene i eksamensveiledningen.

Bruk av kunstig intelligens til eksamen

Bruk av tekstgeneratorer som ChatGPT er ikke tillatt under eksamen. Tekstgenerator er heller ikke en pålitelig kunnskapskilde å bruke på forberedelsesdagen. Hvis du likevel tar med innhold fra forberedelsesdagen som er produsert av en tekstgenerator, skal du alltid markere det i teksten og oppgi referansen i litteraturlisten, sammen med kildene dine.

Reduksjon i nettbaserte hjelpemidler

Våren 2024 blir det en reduksjon i antall nettbaserte hjelpemidler som er tilgjengelig under eksamen for vgo. Oversikt over nettbaserte hjelpemidler blir publisert i forkant av eksamen på Novari IKS (tidligere Vigo IKS) sine nettsider.

Vurderte eksamenssvar er i eksamensveiledningen

Fra i år vil eksamensrapport med eksamenssvar ligge som en del av eksamensveiledningen. Du finner eksamensveiledningene i udir-søket. Ikke alle fag har en eksamensrapport.

Viktige datoar eksamen 2024 – grunnskolen
(pr. 08.02.24)

1. mars	Frist: **påmelding av kandidatar** Frist: **registrering av fagpersonar** Frist: **bestilling av ekstra materiell til kandidatar**
14. mars **25. og 26. apr.**	**Testeksamenar** (*Sjå også Tone sin presentasjon)* Testeksamen 14. mars: Påmelding frå 8. februar Testeksamen 25. og 26. april: Påmelding fra 21. mars
7. mai	**Kunngjering av trekket kl. 09.00**
Veke 20+21:	**Eksamensperiode for sentralt gitt eksamen i grunnskolen 2024**: Eksamensplan våren 2024
(23.-24. mai) *(27.-28. mai)*	*(Forhåndssensur norsk og engelsk, Udir, Oslo. Målgruppe: Oppmenn)* *(Forhåndssensur matematikk, Udir, Oslo. Målgruppe: Oppmenn)*
31. mai	**Sensorskolering**, Molde. Alle sensorar. (Dagssamling)
18. juni	**Fellessensur**, Molde
1. juli	**Frist for å levere klager i PAS-Eksamen**

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Kommunen har ansvar for nettløysingar under eksamen

- Nye heildigitale eksamenar i norsk og engelsk krev internett

  Nytt! *Sikringtiltak 2024: Muligheit for trykt utgåve i norskkodane. Engelsk: berre førebuingsdelen.*

- Ope internett er ikkje tillatt!

- Elevar og vaksne deltakarar skal sikrast tilgang til eit avgrensa utval nettbaserte hjelpemiddel under sentralt gitt eksamen

Sjå Udir:

- **Bruken av hjelpemiddel**
- **Nasjonale føringer for nettbasere hjelpemiddel (gs)**
- **Hva er nytt ved eksamen?**
- **Krav til utstyr på eksamen**
- **Informasjon til IT-ansvarlege**

Hjelpemiddel

Udir: Bruken av hjelpemidler

«Med hjelpemidler menes alle kilder og verktøy, både fysiske og digitale, du kan benytte deg av for å besvare eksamen, for eksempel egne notater, bøker, lovlige nettsider eller ordbøker.»

- **Førebuingsdagen:** Alle hjelpemiddel er tillatne, inkludert kjelder på internett
- **Eksamensdagen:** Ulikt frå fag til fag. Alle hjelpemiddel er tillatne, men avgrensa tal hjelpemiddel på nett. Ingen kommunikasjon, ingen bruk av tekstgenerator (Chatbot) eller samskriving.
- **Ved todelt eksamen (matematikk):**
  Del 1: Skrivesaker, linjal, passer og vinkelmålar
  Del 2: Alle hjelpemiddel er tillatne, men avgrensa tal hjelpemiddel på nett. Ingen kommunikasjon, ingen bruk av tekstgenerator (Chatbot) eller samskriving.

Konsekvensar dersom elevane ikkje får tilgang til dei nettbaserte hjelpemidla

- **Formell feil: «Dersom skoleeier eller skolen ikke ivaretar føringene for antall nettbaserte hjelpemidler, kan det bli regnet som formell feil under eksamensgjennomføringen. Utdanningsdirektoratet kan i så fall annullere eksamen» (jf. § 3-34)**

Planlegg tiltak lokalt:

- Offline ordbøker?
- Dersom de i forkant av eksamen er kjent med at nettilgangen under eksamen vil vere svært dårlig, bør skoleeigar sørge for reserveløysing.
- Stor pågang på nettsider under eksamen kan føre til at nettsidene «heng»/er treige. Tiltak kan vere at skoleeiger til dømes opnar for fleire ordbøker evt har offline løysingar.

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Særskild tilrettelegging av eksamen (§ 3-29)

Udir.no: Kandidatar med behov for særskilt tilrettelegging

Tilrettelegginga skal ikkje gi fordeler, ikkje avhjelpe manglande kompetanse, ikkje endre eksamensform slik at eleven ikkje blir prøvd etter kompetansemåla i faget. Tilrettelegginga skal gjenspeile hjelpemidla som eleven har hatt gjennom opplæringa.

Læreplana i faget styrer eksamen. Tilretteleggingar kan til dømes vere: utvida tid, «kvilerom», opplesing av oppgåvetekst, oppgåva på teiknspråk eller punktskrift, tale-til-tekst-program, skrivehjelp og/eller andre tenelege tilretteleggingar for at eleven skal få vist kompetansen sin i faget. Lista er ikkje uttømmande.

Korleis gå fram?

- Foreldre sender søknad til rektor, som fattar enkeltvedtak
- Krev ikkje vedtak om spesialundervisning. Rektor avgjer om det er behov for ein uttale frå sakkunning.
- Statsforvaltaren er klageinstans

Lyd på førebuingsdel:

- engelsk
- norsk hovedmål og sidemål
- Samisk

Eksamensoppgåver: Sjå udir.no

- Eksamensoppgavene i matematikk blir innlest som lydfiler. Har de kandidatar som skal ha tilgang til lydfiler: Alle skolar finn filene i PAS – eksamen fra kl 07.00 på eksamensdagen.

- Bruk eksempeloppgåvene til å teste tilretteleggingsprogram eleven brukar på eiga maskin.

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Særskild tilrettelegging av todelt eksamen i matematikk

Presisering

Rundskriv om særskilt tilrettelegging av sentralt gitt skriftlig todelt eksamen i matematikk, (…) i ~~Udir-4-2017~~ har utgått.

Dette vil seie at to-delt eksamen i matematikk skal følge dei same føringane om særskild tilrettelegging som andre fag. Sjå føregåande side.

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Plagiat og plagiatkontroll

Udir.no: *Bruk av kilder*

Kva er plagiat?

- Plagiat er **ikkje** det samme som fusk i grunnskolen.

Ein plagiatkontroll avslører graden av usjølvstendigheit dvs manglande kompetanse i å vise til kjelder.

Elevane må få opplæring i å oppgje kjeldene sine på ein etterretteleg måte. Sjå t.d. eksamensrettleiinga i faget**.**

Konsekvens av plagiat: Det kan vere vanskeleg å sjå eleven sin individuelle kompetanse. Resultat: Lågare måloppnåing.

Plagiatkontroll

- **Norsk og engelsk:** ALLE elevsvar vert plagiatkontrollert automatisk

- Elevsvara vert kontrollert mot alle andre elevsvar i tillegg til andre kjelder

© Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Bruk av kunstig intelligens (KI) til eksamen

Utdanningsdirektoratet: **Hva er nytt ved eksamen?**

- «Bruk av tekstgeneratorer som ChatGPT er ikke tillatt under eksamen. Tekstgenerator er heller ikke en pålitelig kunnskapskilde å bruke på forberedelsesdagen. Hvis du likevel tar med innhold fra forberedelsesdagen som er produsert av en tekstgenerator, skal du alltid markere det i teksten og oppgi referansen i litteraturlisten, sammen med kildene dine.»

NB! Viktig at dette blir formidla til elevane!

Fusk - Grunnskolen

Udir.no: Juks og konsekvensar av juks

Merk at:

- dersom ein ser/mistenker at ein elev fuskar eller forsøker å fuske har eleven rett til å få fullføre eksamen
- eleven skal ha høve til å uttale seg munnleg før rektor evt. fattar enkeltvedtak om annullering
- sensor også kan oppdage fusk. Sensor tek då kontakt med Statsforvaltaren som skal kontakte rektor
- klageinstans: Statsforvaltaren

Konsekvensar av fusk:

- eksamen annullert
- eleven mister standpunktkarakteren i faget

Forskrift til opplæringslova ***§ 3-34***

Faglærar sine oppgåver - Eksamen

- **Gje elevane opplæring og vurdering i tråd med læreplanane i faga**
- Gjere seg kjent med Eksamensveiledningen
  NB! Sjå særleg på tekst om bruk av kjelder og vurderingsskjema.
- Eksamen: Sjå Oppmannsrapportar 2023: **HER**

Førebu elevane på eksamen – både munnleg og skriftleg

- Gjere elevane kjende med sentralt gitt eksamen:
  - eksempeloppgåvene
  - eksamensveiledningar

Nyttig info til faglærarar og elevar:

Udir:

- Samleside: Forberede og ta eksamen
  Film: Skal du ta skriftleg eksamen?
- Eksamensveiledninger + eksempeloppgåver
  Hugs å sjekke at det er 2024-utgåva.

Felles for alle nivå med ansvar for eksamen

Udir sin artikkel Endringar i eksamen etter nye læreplanar gir ei kortfatta, men god oversikt for skoleeigar, skoleleiing og lærarar:

- Faglege endringar
- **Eksempeloppgåver Eksamensveiledninger**
- Digitalisering av eksamen

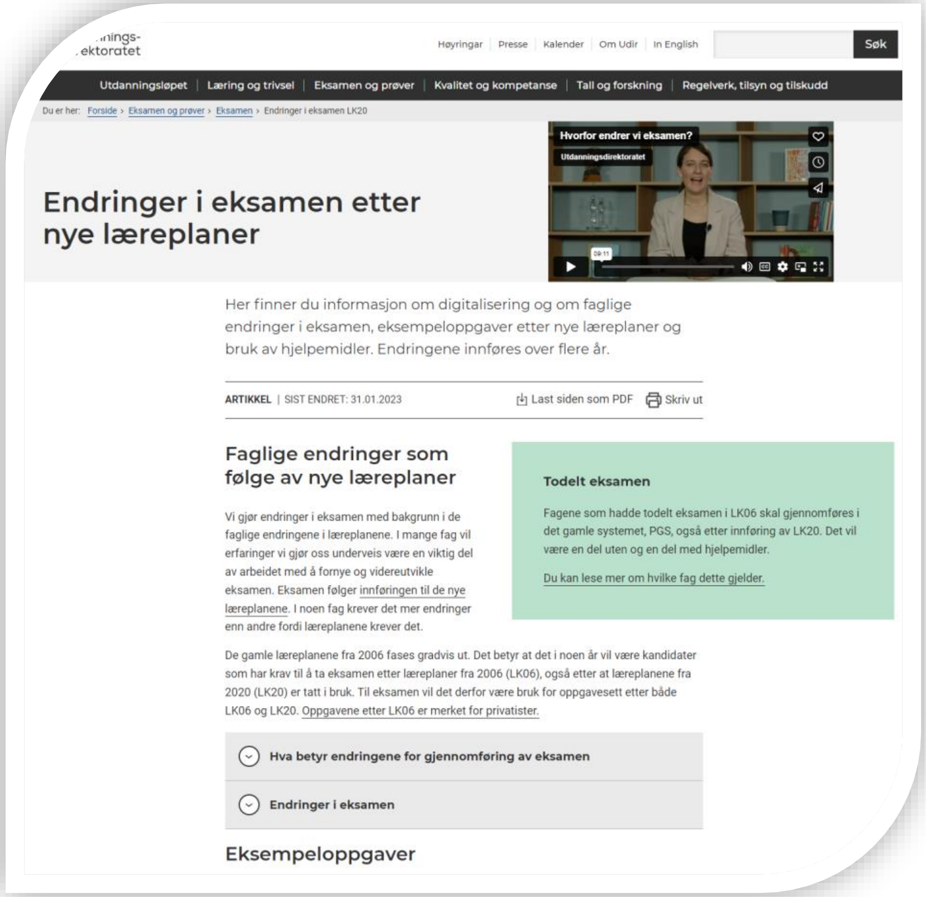

Sentrale dokument og nettsider

Vitnemålsskrivet 2024

Føring av vitnemål og kompetansebevis for grunnskolen i Kunnskapsløftet – 2024

Viktige meldingar under eksamen HER